

१८-

เรื่อง ขอความร่วมมือเผยแพร่องค์ความรู้ “ชุดไทยพระราชานิยม” ๘ แบบ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑

ด้วยจังหวัดกาฬสินธุ์ได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่ากระทรวงวัฒนธรรมมีนโยบายในการส่งเสริมการขับเคลื่อนงานชุดไทยพระราชานิยมและผ้าไทย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการพิจารณาขึ้นทะเบียน “ชุดไทย : ความรู้ งานช่างฝีมือและแนวปฏิบัติ การแต่งกายชุดไทยประจำชาติ” (Chud Thai : The Knowledge, Craftsmanship and Practices of the Thai Nation Codtume) เป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ต่ององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ องค์การยูเนสโก และได้จัดทำสื่อองค์ความรู้ “ ชุดไทยพระราชานิยม” ๘ แบบ

ในการนี้ สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ “ชุดไทยพระราชานิยม” ๘ แบบ ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑

๒. เชิญชวนบุคลากรในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑
ร่วมแต่งกายด้วย “ชุดไทยพระราชนิยม” ๘ แบบ

เห็นควร ๑. นำเรียน ผอ. สปป. กาฬสินธุ์ เขต ๑

๒. หนังสือแจ้งโรงเรียนในสังกัด

๓. มอบหมายประชาสัมพันธ์ ลงบนเว็บไซต์ สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๑

๔. อนุญาตให้บัณฑิตกฉบับนี้แจ้งบุคลากรในสังกัดทราบ ผ่านระบบ AMSS++

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาลงนาม

(นางสาวสิริพร ตันนามล)

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

Notations

- ต้นตาลทำนิมบ

6-6 50,000,000

ว่าหรือยตร์

(สุรสิทธิ์ ถิตย์สมบูรณ์)

“เรียนดี มีคุณธรรม”
(นางสาวทศพร ทิกะ)

การสำรวจการดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทางพลีเขต ๑ 1.3 มค.

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

สืบสานชุดไทย

จากสายพระเนตรอันกว้างไกล
ด้วยชุดไทยพระราชนิยม

ชุดไทยพระราชนิยม ๘ แบบ

คือ ชุดไทย ที่ตั้งชื่อตามพระดำหนักและพระที่นั่ง
มีที่มาจากการที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ได้เสด็จประพาสยุโรปและอเมริกา
เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกับ ๑๕ ประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชดำริว่า
สตรีไทยในขณะนั้นไม่มีเครื่องแต่งกายที่เป็นแบบแผนหรือ
ชุดประจำชาติเหมือนสตรีชาติอื่นๆ

พระองค์จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญค้นคว้าประวัติศาสตร์
การแต่งกายแบบไทย เพื่อทรงให้ออกแบบฉลองพระองค์ ชุดไทยแบบต่างๆ

ต่อมา พระองค์ได้พระราชทานพระราชนุญาตให้จัดพิมพ์
สมุดภาพ หญิงไทย เผยแพร่การแต่งกายชุดไทยพระราชนิยม

ทำให้สตรีไทยทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบมาตรฐาน ซึ่งมีการประยุกต์
เป็นชุดไทยอีกหลายแบบ ปรากฏเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย
และถือเป็นชุดประจำชาติไทยสืบมาจนถึงปัจจุบัน

f กระทรวงวัฒนธรรม

f กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

* ห่อนบนเปิดไหล่
 หิ้งด้าน เป็นสไบปีก
 หรือไม่ปักก็ได้
 โดยสามารถ
 ทำเป็นสไบจับจีบตรง
 ทั้งซ้าย ความยาวสไบ
 ให้เสมอกับชายผ้า
 หรือเสมอกับ
 * ตัดเย็บติดกับท่อนล่าง
 ซึ่งเป็นผ้าถุง
 ตัดเย็บจาก
 ผ้าไหมยกทอง

* จีบหน้ากว้าง
 ประมาณ ๗.๕ ซม.
 ชายหยดยาว
 ประมาณ ๑๗ ซม.
 จับคู่กับเครื่องประดับ
 เช่น ทับทรงหรือ
 สร้อยเส้นติดคอ
 และคาดเข็มขัด

ชุดไทยจักร
ชุดไทยสไบเฉียง
เปิดข่า

ชุดไทยจักร
 ตั้งตามชื่อพระที่นั่งจักรีมหา
 ปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
 ใช้ในงานพิธีกลางคืน

๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

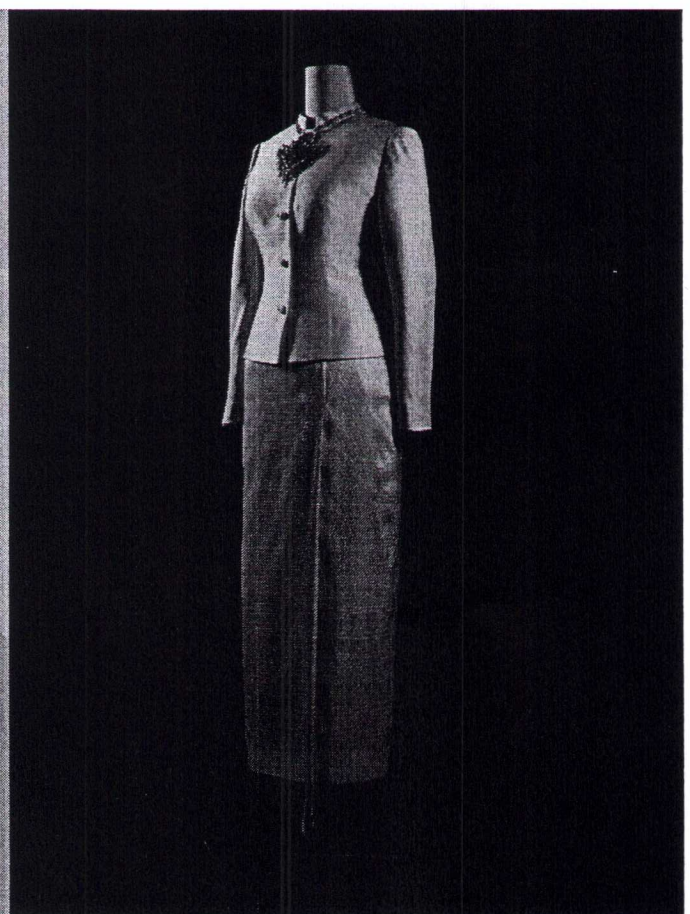
* มีลักษณะเหมือน
 ชุดไทยจิตรลดา
 คือ เป็นเสื้อแขนกระบอก
 คอตั้งประมาณ ๒.๕ ซม.
 * กระดุม ๕ เม็ด
 ใช้กระดุมปี่
 หรือกระดุมโลหะ
 ตัดเย็บด้วยผ้าไหมพื้น

* ส่วนผ้าถุง จะตัดเย็บ
 ด้วยผ้าไหมยกทอง
 ชายผ้าถุงกรอมข้อเท้า
 ไม่ผ่าหลังหรือผ่าข้าง
 * ความสวยงามของ
 ชุดไทยอมรินทร์
 จะอยู่ที่เนื้อผ้าและ
 เครื่องประดับ
 * นิยมใส่เครื่องประดับ
 อย่างลูกไม้หรือทับทรวง

ชุดไทย
อมรินทร์
ชุดแขนกระบอก
ผ้าไหมยกทอง

ชุดไทยอมรินทร์
 ตั้งตามชื่อพระที่นั่งอมรินทร์
 วิมานในพระบรมมหาราชวัง
 ใช้ในงานพระราชพิธีและ
 งานพิธีกลางคืน

๑. กระทรวงวัฒนธรรม ๒. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ลักษณะทั่วไป
คล้ายกับชุดไทยเรือนต้น
ต่างกันตรงคอเสื้อ
ที่มีขอบคิ๊ง
ประมาณ ๒.๕ ซม.

ท่อนบน
ใช้ผ้าไหมยกดอก
หรือผ้าไหมพ่น
แขนยาวจรดข้อมือ

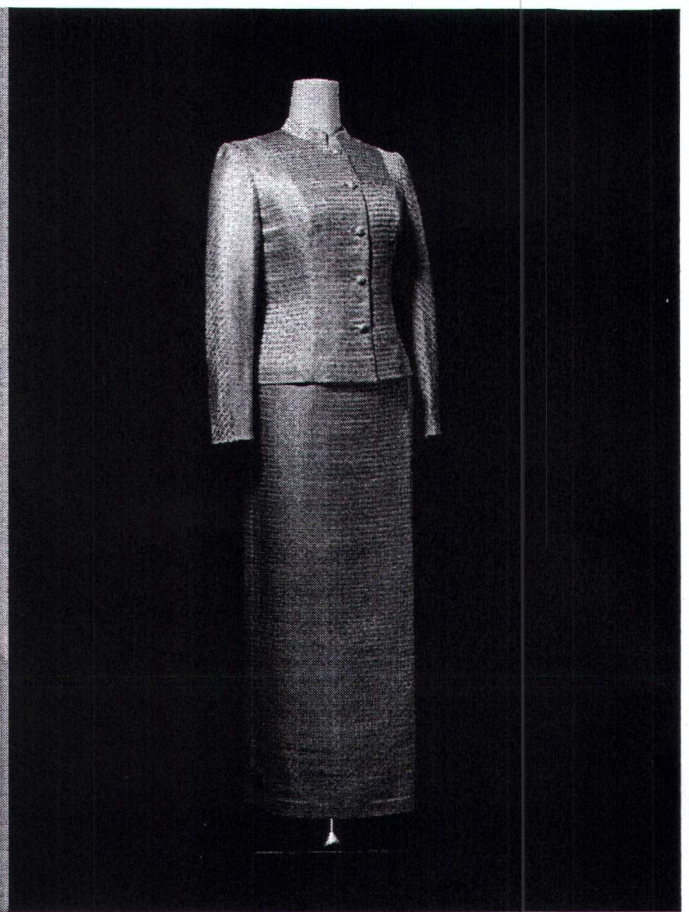
ใช้เครื่องประดับ
ตามควร เช่น
สร้อยลูกไม้
หรือสร้อยเส้นซิดคอ

ท่อนล่าง
ใช้ผ้าไหมยกดอก
หรือผ้าไหมมัดหมี่
เป็นผ้าปู๋งปาย
ชายผ้าปู๋งกรอมเท้า
ไม่ผ้าหลังหรือผ้าข้าง

ชุดไทยจิตรลดา
ตั้งตามชื่อพระตำหนัก
จิตรลดาภิรมย์
เป็นชุดที่ใช้ในเวลากลางวัน

**ชุดไทย
จิตรลดา**
ชุดแขนกระบอก
พิธีการกลางวัน

กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ท่อนบนเป็น
เสื้อแขนยาวคอตั้ง
ประมาณ ๒.๕ ซม.
ปลายแขน
ยาวจรดข้อมือ
ใช้ได้ทั้งกระดุมปิ่น
ติดซิปป่อน
หรือติดตะขอ

ตัวเสื้อและผ้าปู๋ง
ติดกันเป็นชุดเดียว
ใช้ซิปป่อนกลางหลัง
ยาวตั้งแต่ต้นคอจนถึง
สะโพกล่าง ติดเย็บด้วย
ผ้าไหมที่มีทองแกม
หรือยกทองทั้งตัวก็ได้

จีบหน้า
กว้างประมาณ ๗-๘ ซม.
พับ ๔-๕ พับ

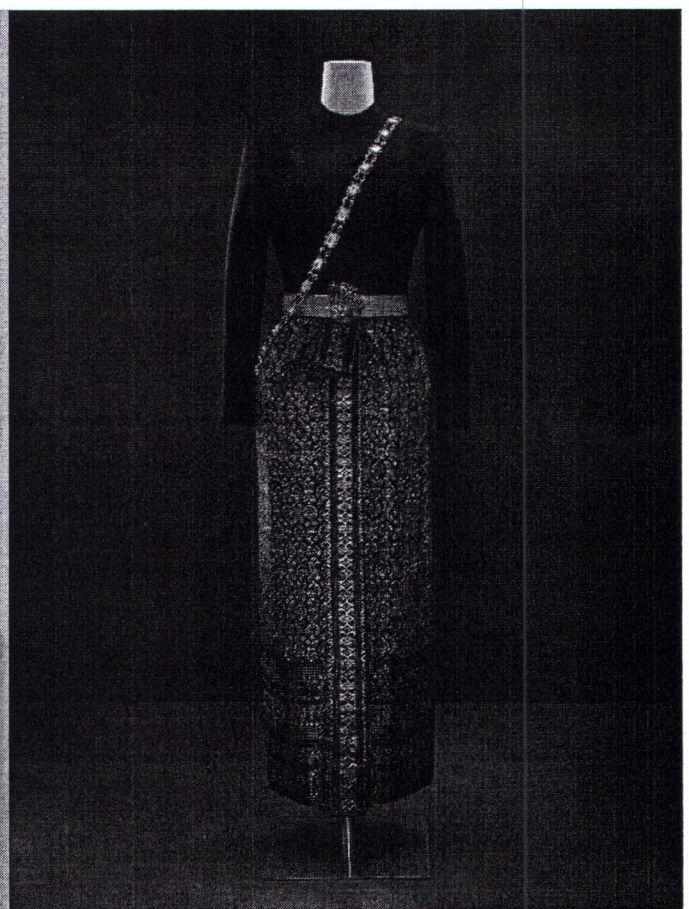
ชายพก
กว้างประมาณ ๗ ซม.
ยาว ๑๗ ซม.

ใช้เข็มขัดไทยคาด
ใส่คู่กับเครื่องประดับอื่น
เช่น สร้อยลูกไม้หรือ
ทับทรวงหรือสังวาลย์

**ชุดไทย
บรมพิมาน**
ชุดแขนกระบอก
ส่ายสง่าด้วยผ้าปู๋งจีบ
และชายพก

ชุดไทยบรมพิมาน
ตั้งชื่อตาม พระที่นั่งบรมพิมาน
ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีและ
งานพิธีกลางคืน

กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เสื้อเป็นคอกลมชิดคอ
ใช้ผ้าสีตามริ้วหรือเชิง
จะเป็นสีแดงกับผ้าถุง
หรือสีตัดกันก็ได้

ลักษณะเป็นผ้าถุง
ป้ายยาวจรดข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าข้าง
ใช้ผ้าลายตามขวาง
หรือตามยาวก็ได้

ใช้เครื่องประดับน้อยชิ้น
เช่น ต่างหู สร้อยลูกไม้
หรือสร้อยมุก

แขนสามส่วน
ปลายแขนผ้าเล็กน้อย
หรือไม่ผ่าก็ได้

ติดกระดุมหน้าห้าเม็ด
สามารถใช้ได้ทั้ง
กระดุมปัม กระดุมโลหะ
หรือกระดุมมุก

ชุดไทยเรือนต้น

ตั้งตามชื่อ พระตำหนักเรือนต้น
ในพระราชวังดุสิต

เป็นชุดไทยแบบลำลอง ใช้ใน
โอกาสไม่เป็นทางการ ติดเย็บ
ด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม

ชุดไทย เรือนต้น

ชุดไทยลำลอง
แขนกระบอกสามส่วน

f กระทรวงวัฒนธรรม

f กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ติดเย็บด้วยผ้ายกไหม
หรือยกทอง ผ้าถุงจีบ
เสื่อคอกว้าง ไม่มีแขน
ปักด้วยดิ้นเงินดิ้นทอง
หรือลูกบิด

จับคู่กับเครื่องประดับ
สร้อยสั้นชิดคอ
และคาดเข็มขัด

ชายผ้าถุงกรอมข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าหน้า

จีบหน้ากว้าง
ประมาณ ๗.๕ ซม.
ชายพกยาว
ประมาณ ๘๗ ซม.

ชุดไทย ดุสิต

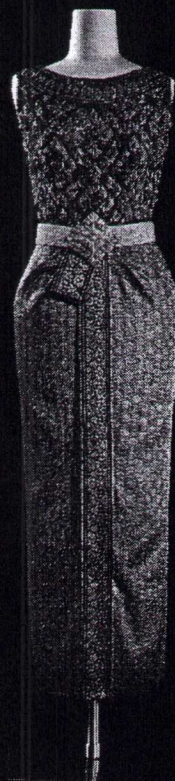
ชุดไทยคอกว้าง
แขนกุดปักลาย

ชุดไทยดุสิต

ตั้งชื่อตาม พระที่นั่งดุสิต
มหาปราสาท ในพระบรม
มหาราชวัง ใช้ในงานพิธี
เต็มยศกลางคืน

f กระทรวงวัฒนธรรม

f กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ท่อนบน
หมัดสองชั้น
ชั้นในมักเป็นลวดจับ
และหมัดสะพักทับ

ผ้าถุงยกทอง
จับหน้าแบบเดียวกับ
ชุดไทยจักรี
ชายผ้าบุกรวมข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าหน้า

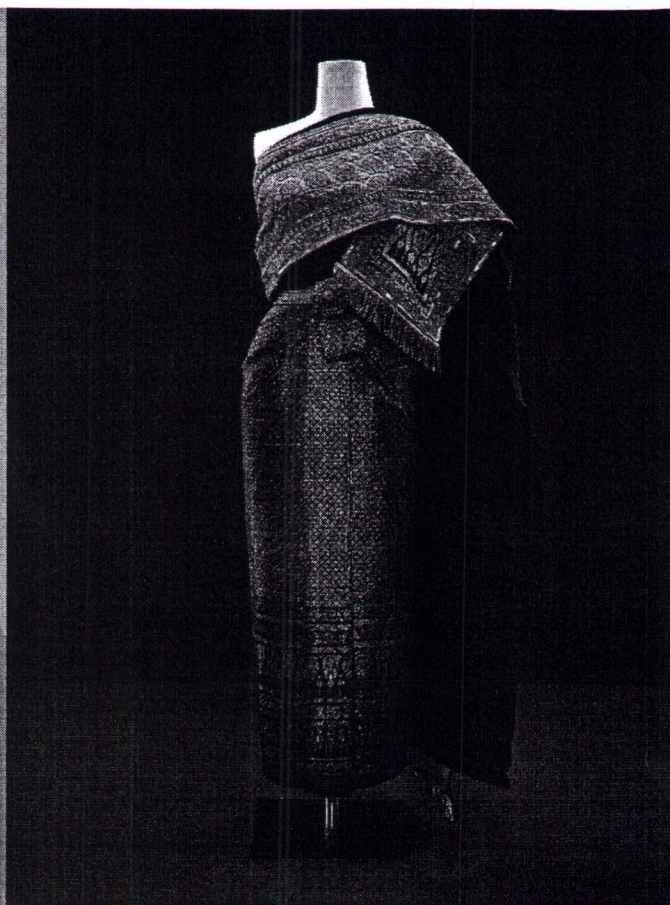
คาดเข็มขัด
และใส่เครื่องประดับ
เข้าชุดกัน เช่น
ทับทรวงหรือสังวาลย์

ชุดไทย
จักรพรรดิ

ชุดไทยจักรพรรดิ
ตั้งตามชื่อ พระที่นั่งจักรพรรดิ
พิมาน ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพิธีเดิมนครหลวงคืน

ชุดไทยสไบจับ
ทับด้วยผ้าทรงสะพัก

กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เป็นชุดแบบเดียวกับ
ชุดไทยบรมพิมาน
แต่หมัดสะพักทับอีกชั้น

มีทั้งแบบสะพักหมัด
และสะพักเย็บติดกับชุด
สามารถติดเย็บ
ได้ทั้งแบบปักประดับ
และไม่ปักประดับ

ความกว้างสะพัก
ด้านหน้า ประมาณ
๑๕ - ๑๖ ซม.

ความกว้างปลายสะพัก
ประมาณ ๒๕ - ๒๗ ซม.

ชุดไทย
ศิวาลัย

ชุดไทยแขนกระบอก
ที่โดดเด่นด้วยสะพัก

ชุดไทยศิวาลัย
ตั้งตามชื่อ พระที่นั่งศิวาลัย
มหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีทั้งหลายกลางคืน
และกลางวัน

กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

